

Bakterier og Virus

Hvad er bakterier?

Bakterier er encellede mikroorganismer, der kan formere sig selvstændigt ved at dele sig. De har forskellig form og levemåde, og de kan inddeles i grupper efter dette. Der findes f.eks. stafylokokker, streptokokker og meningokokker. Disse kan igen inddeles i undergrupper. Der findes bakterier overalt, både på og inden i mennesker og i vores omgivelser. Langt de fleste er uskadelige og nogle endda nyttige og nødvendige. De er med til at opretholde et naturligt miljø og holde skadelige bakterier væk. Man taler bl.a. om en naturlig tarmflora. Enkelte bakterier fremkalder dog sygdomme, enten fordi de er kommet et forkert sted hen, f.eks. kan en tarmbakterie, der er overført til urinvejene, medføre urinvejsbetændelse. Andre bakterier er direkte designede til at angribe os og påføre os en sygdom. Disse kaldes patogene bakterier.

Hvad er virus?

I bakteriologiens guldalder i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet, hvor bl.a. Pasteur og Koch opdagede den ene bakterie efter den anden som årsag til forskellige sygdomme, undrede man sig over, at det ikke var muligt at påvise årsagen til en del sygdomme, som fuldstændigt lignede de bakterielle infektioner. Dette gjaldt sygdomme som kopper, influenza og hundegalskab. Alle anstrengelser for at finde smitstoffet forblev imidlertid forgæves.

Benævnelsen virus er gammel. Længe før man kendte til mikroorganismene, benyttede man ordet "virus" som betegnelsen for alt, der var i stand til at forårsage sygdom. Virus betød gift eller giftig væske. Da man opdagede de forskellige mikroorganismer, blev disse omtalt som virus, og benævnelsen filtrable virus blev efterfølgende anvendt om de organismer, som kunne passere bakterietætte filtre, og som ikke kunne ses i et mikroskop. Først langt senere fandt man metoder til at dyrke virus og typebestemme dem.

I dag ved man, at virus er en mikroorganisme, der ikke er i stand til at formere sig alene. De behøver en værtselle og overtager dennes maskineri for at kunne lave flere virus-partikler.

Cellerne i vore slimhinder, f.eks. i luftvejene og i mavetarmkanalen er mere udsat for angreb af virus, fordi de ikke er beskyttede af et hudlag.

Smittemåde

Bakterier og virus spredes stort set på samme måde, dvs. ved host, nys, direkte kontakt og via forurenede madvarer.

Hvordan undgå smitte?

Der gælder de samme regler: god hygiejne, håndvask og rigtig håndtering af madvarer.

Behandling

Bakterieinfektion

Her kan bruges et specifikt "giftstof" mod bakterien, et såkaldt antibiotikum, som f.eks. Penicillin. Det dræber bakterierne og hjælper på den måde vores krop med at bekæmpe infektionen. Det skal dog siges, at man, hvis det drejer sig om en sund og rask person, i de fleste tilfælde selv kan bekæmpe sygdommen uden hjælp af antibiotika. Kun ved særlige "slemme" bakterier og til svækkede personer, er det nødvendigt at give antibiotika.

Virusinfektioner

Da virus ikke kan leve og formere sig, før de er trængt ind i vore celler, kan man ikke ramme dem med et "giftstof" uden samtidig at ramme vore egne celler. Derfor "overlades" behandlingen af en virusinfektion til kroppens eget immunforsvar. Der er dog udviklet ganske få midler mod virus, der virker ved at forhindre virus i at sætte sig fast og trænge ind i cellerne, så sygdommen hurtigere går over. Dette gælder bl.a. midler mod forkølelsessår, Herpes.

Behandlingen af virusinfektioner består derfor i at lindre symptomerne og følgerne af sygdommen: Drik rigeligt, når der er feber. Bliv hjemme, så smitter man ikke andre, og man forhindrer, at der kommer en bakterieinfektion oveni som komplikation. Netop fordi der findes så få midler mod virusinfektioner, er der udviklet vacciner, der kan forhindre, at vi bliver syge. Dette gælder bl.a. de "gamle" børnesygdomme som fåresyge, røde hunde og mæslinger. Også influenza findes der i dag vaccine imod.

Venlig hilsen
Sundhedsplejersken